GAZETA KRAKOWSKA

No. 28.

z KRAKOWA DNIA 7 KWIETNIA 1824 ROKU we SRODĘ.

Z Paryża d. 22 Marca.

Dnia 20 w południe odbyło się pierwsze tymczasowe posiedzenie izby Deputowanych. Imienne powołanie okazało, iż więcey nad 160 nie było obecnych członków. Naystarszym z Deputowanych iest de l Rigaudin, a naymłodszym Seguret. Losem wyznaczono deputacyą z 25 członków, która przy zagaieniu posiedzeń Króla przyymie, i pomiędzy niemi ieden tylko znayduie się liberalista Baron Mechin. Takiż właśnie zachodzi stosunek w całey liberalney oppozycyi przeciw roialistom w izbie.

Onegday rozstrzygnęła Rada Stanu rzecz względem zabranego w r. z. Hiszpańskiego bogato wyładowanego okrętu Veloz Mariana; lecz uchwała iey niewypadła pomyślnie dla proszących.

D. 10 Grudnia z Roszfort wyszłe 4 galery przybyły d. 26 Stycznia do Martyniki, i przeznaczone są do zapobiegania ukradkowemu handlowi na brzegi naszych osad.

Przed kilku dniami przechodziło się 3 ludzi po ogrodzie Tuilleries, i ieden z nich przędzaż bawełny, nazwiskiem Surateau, napisał na śniegu parapluiem kilka obelżywych słów przeciw Królowi. Policyia skazała go za to na zapłacenie 500 Fr. kary pieniężney.

Od kilku dni biega tu ciekawy romans Ourika, którego autorką mienią bydź Xiężną Berry. Teraz drukuie się powtórnie na korzyść ubogich, i niektóre teatry przerabiaią go na dramatyczne wystawienia.

Młodzi kupcy w Milhausen dali d. 14 b. m. ucztę dla Deputowanego Köchlin, na którey znaydowało się przeszło 100 osób, i podczas niey oddano P. Köchlin pięknie zrobiony złoty wazon.

Z warsztatu w Bordeaux d. 16 b. m. dwa statki Królewskie spuszczone zostały.

Od granic Hiszpańskich d. 19 Marca.

Mówią, iż dwa bataliony osady Francuzkiey z Barcelony do Majorki odpłyną dla stania osadą w Palma.

Baron Eroles do 11 b. m. nie wyiechał z Barcelony; z tem wszystkiem następca iego, Marq. Can posadorado ieszcze nie ziechał; iest on tylko tymczasowym

Gubernatorem, bo ważny ten urząd przeznaczony iest Xaweremu Castannos.

Były Augustyanin Puzolet, dotychczasowy nauczyciel prawa kanonicznego w uniwersytecie Barcelońskim, został przez Arcybiskupa do klasztoru Villaronda odesłany. Los tego Xiędza, którego miano za Cycerona w Katalonii, wiele ludzi interessował, i nawet Francuzcy Jenerałowie i Baron Eroles wstawiali się za nim, lecz Arcybiskup odpowiedzięć miał, iż stósować się musi do odebranych z Madrytu rozkazów.

Biskup Bajony poiechał d. 15 b. m, z iednem kanonikiem poczta do Paryża. Nikt zgadnąć nie może tego nagłego wyiazdu. Niektórzy twierdzą, iz w Paryżu utworzone bydź ma koncylium.

Z Madrytu d. 12 Marca.

Lekarze, którzy podpisali zdanie o stanie zdrowia Króla, którego przymuszano do wyiazdu do Sewilli, podali teraz prośbę do J.K.Mci, aby z listy wygnańców wymazanemi byli.

Wiadomi rzeczy ludzie twierdzą, iż Margr. Mataflorida niebawnie na swoie poselstwo do Turynu wyiedzie.

Wczoraysza Gązeta rządowa ogłosiła długi wyrok o narodowym długu i o powolnem iego spłaceniu. — W Xięłze obrachowanych długów wniesionych bydź ma 20 milion. realow, dla spłacenia prowizyi od sześćset milionów realów, na którey umorzenie przeznaczonych iest corocznie 6 mill. Z wielkiey Xięgi tymczasowych długów przeniesionych bydź ma do xięgi stałych długów 200 mill. z prowizyią po 5 od 100. Z pożyczek zapisanych ma bydź w wielkiey Xiędze do 800 mill. Oby tylko wyrok ten z zachodzącego braku pienięd zy mógł bydź uskuteczniony!

Z Londynu d. 19 Marca.

D. 16 b. m. w izbie wyższey Parlamentu Minister spraw morskich Lord Bathurst, a w niższey Minister spraw zagranicznych P. Canning wnieśli rzecz o ulepszenie stanu niewolników i zniesienie odrazu handlu niewolnikami przez okręty naszego narodu. Natrafionego w takowym przypadku okrętu, kapitan i cały lud uważanemi bydź maią iako rozboynicy morscy, i stosownie do takowego oznaczenia ukaranemi (to iest szubienicą.) Mowa Lorda Bathurst zawiera w treści: Na przeszłoroczne posiedzeniu Parlamentu zatwierdził Król postanowienie izby niższey, ażeby w Zachodnio-Jndyyskich wyspach administracyia nad niewolnikami złagodzoną była. Lecz nie wiele zważano na to, a naymniey na naywiększey cukrowey naszey wyspie Jamaice, gdzie ludzko i daleko lepiey, niżeli w północney Ameryce obchodzono się z niewolnikami. Prawo stanowienia w tey mierze należy bez zaprzeczenia do Parlamentu, iednakże sposób wykonania oddać potrzeba zgromadzeniu osad, ile i w którym czasie uzna tego potrzebę. Dla dopięcia rzeczonego celu zatwierdził Król na wniosek Ministrów następuiące postanowienie: Na każdey z wysp ustanowiony bydź ma urzędnik nazywaiący się opiekunem niewolników z dodanemi sobie pomocnikami. Ten opiekun i iego pomocnicy obowiązanemi są dozierać: 1) aby żaden niewolnik nie był przymuszany do pracowania w niedziele dla swoiego pana; 2) aby w niedzielę nigdzie żadnego nie było jarmarku; 3) aby niewolnicy

brali nauki chrześciańskiey Religii; 4) aby nigdzie nie używano, iak dotąd za znak rozkazu batoga, a mianowicie, iżby właściciele plantacyy nie udzielali mocy ulubionym swoim niewolnikom do karania wedle upodobania innych za opieszałość w robocie; 5) aby niewolnice za iakiekolwiek wykroczenie nie były zaraz na mieyscu biciem karane, ale za poprzedniczem rozpoznaniem zwierzchności i w przytomności białego człowieka; ieżeli kara przenosi trzy plagi, tedy ma bydź w karną xięgę wciągnioną i opiekunowi niewolników do zatwierdzenia pod ną; 6) Chcący się niewolnicy żenić mieć powinni od swoich panow pozwolenie, za którem opiekun wyda mieyscowemu plebanowi pozwolenie ich zaślubienia; 7) Przy przedarzy niewolników małżonkowie i ich dzieci do 8 lat nie maią bydź odłączanemi, ale cała rodzina zamykać się powinna pod iednym Numerem; 8) Co niewolnik odziedziczy lub co na niego spadnie należeć do niego ma iako istotna własności przy posiadaniu tego doznawać będzie opieki prawa, a ieżeli kapitał swoy umieści w banku niema mniey iak 5 od sta pobierać prowizyi; 9) Wykupienie się z niewoli ma bydź wszystkiemi sposobami ułatwiane; każdy niewolnik ma prawo wykupić swe dzieci, siostry lub rodziców, a ieżeli wykupuiący nie może zgodzić się o cenę z odprzedaiącym, tedy opiekun ma ich poiednać; 10) Niewolnik świadczyć może w sądach i przysięgać, skoro od Pastora złoży świadectwo, że naukę religii zupełnie poiął i zna ważność przysięgi, iednak nie w sporze pana swoiego a w sprawie kryminalney, gdzieby szło o życie człowieka białego. Kończąc, uczynić ieszcze muszę uwagę, iż na naukę religii dla niewolników nie dotąd z kraiowego religiynego funduszu niełożono, ale utrzymywanemi byli Missyionarze z dobrowolnych składek. Ale że nauka religii zanadto iest ważną, ażeby iedynie przez dobrowolne składki utrzymywaną bydź mogła, przeto na niezmienne iey ugruntowanie wypadnie oznaczyć pewną summę.

Na koncu Lutego Gubernator Gibraltarski oddalił z tamtąd 4 byłych deputowanych Stanow i kilkunastu officerów.

Onegday w Wydziale spraw zagranicznych zawarta została ugoda względem sprostowania granic w posiadłościach Indyyskich między naszem i Niderlandskim rządem, która iest dla handlu obu narodow korzystną.

P. Abbot, pełnomocnik wielu Kupieckich Domow, poiechał przez Paryż do Madrytu, dla zawarcia pod warunkiem przyznania dawnych, nowey pożyczki z rządem Hiszpanskim.

Były Cesarz Mexyku Iturbide mieszka teraz w Bath.

Na początku Marca r. b. w zamku Salvatierra, gdzie Król Portugalski z swemi corkami teraz mieszka, znaleziono Kr. Szambelana, Margr. de Loule, okrutnym sposobem zamordowanego. Zabity leżał rozciągniony na ziemi w sukniach stanu i z wszystkiemi orderami. Okropne to zdarzenie wielce dobrego Króla wzruszyło; nazaiutrz kazał przywołać do siebie syna zabitego i nadał mu wszystkie godności i urzędy, które oyciec iego posiadał. Duch stronnictwa wpływać miał do tego sromotnego czynu, i uwięziono iuż kilka osób, na które pada podeyrzenie.

)2(

Bolivar czyni przygotowania w Peru do osadzenia doliny Jauja. Zostaiąca pod iego rozkazami siła woyskowa wynosi do 15,000 ludzi: w Lima znayduie się 5000, dywizyia Arguero liczy 3000, dywizyia Sucre 3500. Chiliyskiego woyska przybyło 2500 a z dywizyi Santa-Cruz pozostało się 1500 ludzi.

Rządowa Gazeta na Hayti (St. Domingo) w Port-au-Prince wychodząca pod d. 18 Stycznia zawiera następuiący artykuł: Jesteśmy naydokładniey uwiadomionemi, że nieprzyiaciele niepodległości Hayti usiłuią potaiemnie oburzyć lud Haytański przeciw iego Prezydentowi (Boyer). Rozsiano, iakoby Prezydent przez wyniosłość wzbraniałł się wypłacić żądanego przez Francyią wynagrodzenia za uznanie niepodległości Hayti, i zatrwożyły się niektóre osoby, iż rząd przez upor nadweręża pokóy i spokoyność wyspy. Tymczasem każdemu wiadome są żądania Francyi i odpowiedzi na nie rządu Haytańskiego. Od dawnego czasu wpółurzędowi ajenci nie uczynili żadnych innych propozycyy, ani też nie oświadczyli wyraźnie, że wyspa ma bydź zupełnie niepodległą. Teraz komitet plantowników okazuie się skłonnym do ofiarowania wypłaty za rzekome prawo własności, lecz mimo tego usiłuie Francyia utrzymać nad Hayti pewny rodzay zwierzchnictwa. Zdaie się więc, iż dla obłąkania Haytanów poddaią im fałszywe zapewnienia i przestraszaią ich zmyślonemi obawami.

Z Włoch 11 Marca.

Oyciec S. tak dalece wyzdrowiał, iż oglądal już pałac Watykański, do którego sprzęty na początku postu przeniesionemi bydź maią. — Karnawał odbywa się u nas roku tego wesoło: oprócz Posła Francuzkiego dał także Rossyianin Demidów bal wspaniały. Dwanaście sal było nań urządzonych, które przez przybranie dziełami kunsztu zasługiwały na nazwisko muzeum, a wszelako zaledwie się w nich zaproszeni goście pomieścili. Niższe klassy ludu, którym przystęp do sal panów nie iest dozwolony, tańczą na ulicy.

W Montreal w Sycylii odprawione zostały d. 21 Stycznia exekwiie za Duszę ś. p. Ludwika XVI. przed tym samym ołtarzem, w którym zamknięte są wnętrzności Ludwika S które Karol Xiążę Anjou powracaiąc z Ziemi S. z krucyiaty w r. 1270 do Sycylii przywiózł.

Z Genui piszą, że Algierczykowie oprócz zabranych iuż 10 Hiszpańskich okrętów, wylądowali w nocy na brzegi Walencyi i zabrali do niewoli 17 osób, mężczyzn, kobiet i dzieci. Hiszpaniia nie posiada do swey obrony iak 3 liniiowe okręty.

Z Marselii d. 15 Lutego.

Dotąd niemamy ieszcze żadney wiadomości o działaniach flotty Angielskiey przeciw Algierowi. Admirał Graham Moore zdaie się dopiero ściągać do siebie okręty. Oprócz znayduiących się w Lewanie, ma ieszcze kilkanaście woiennych okrętów z Angli do niego przydź. Dey Algierski nie okazuie się wcale skłonnym do zgody, czyni owszem przygotowania do obrony, i miał od ościennych rządów Tunis i Trypolis żądać pomocy, której mu iednak odmówiono. Zostaiące przy flocie Tureckiey Algierskie okręty otrzymały rozkaz pozostania w Dardanellach.

Z Stambułu d. 25 Lutego.

Reis-Effendy lubo d. 12 b. m. udzielił posłuchanie Panu Mincińki nie objął iednak ieszcze na powrót swego urzędu, i P. Minciński miewa tymczasowo narady z iego poprzednikiem, teraźnieyszym Kiaia-Bey. Sądzą iednak, iż Reis-Effendy w krótce wyzdrowieie. Większą atoli wzbudza obawę choroba W. Wezyra, którą lekarze mienią bydź niebezpieczną. W. Sułtan odwiedził go przed 8 dniami i długo u niego bawił.

Flotta z 100 żaglów z lądowem woyskiem oczekiwana iest z Egiptu; ma iuż bydź w porcie Alexandryyskim w gotowości do wypłynienia. Sądzą, iż Basza Egipski, do którego Sułtan przed nieiakim czasem własnoręcznylist posłał, da iednemu z swoich synów nad temi woyskami dowodztwo.

Porta okazała niedawno w dwóch zdarzeniach szczególnieyszy szacunek dla Europeyskich Mocarstw, a mianowicie dla Anglii.

Grecki duchowny z Zante, nazwiskiem Dionisios, którego sam Lord Strangfort dla złego postępowania przed półtora roku z Stambułu oddalił, powrócił tu potaiemnie i z licznem towarzystwem werbował dla powstańców. Rzecz tak już daleko doszła, że przeszło 40 statków ugodzili, dla odwiezienia zwerbowanych. Wielu niespokoynych i zagorzałych spiskowych myślało nawet o spaleniu zbroiowni. Nakoniec odkryta została taiemnica i w iednym dniu uwięziono przeszło 100 osób, pomiędzy któremi znaydowało się 12 Jończyków. Ambassador Angielski, lubo przekonany był o występku tych ludzi, musiał iednak z powołania swego żądać, aby byli formalnie sądzonemi. Jakoż zezwoliła Porta, aby przy ich słuchaniu znaydował się upoważniony od Angielskiego poselstwa kommissarz. W moc tych badań został Dionisios z drugim Jończykiem na galery skazany, dwoch uwolniono, a resztę do Azyi wygnano.

Drugie zdarzenie iest następuiące: Lord Biron, który przez kilka miesięcy bawił w Argostoli na wyspie Cefalonii, udał się na końcu Grudnia z znaczną liczbą awanturników różnych narodów do Zante. Ztamtąd gdzie tylko dni kilka zabawił, popłynął d. 1 Stycznia do Missolungi; on sam z kilku osobami płynął na wiosłowym statku, a reszta iego orszaku, konie, ekwipaże, pieniądze i znaczny zapas ammunicyi płynęły na wielkim okręcie pod banderą Angielską i zmyślonemi paszportami do wysepki Calamo. W okolicy przylądka Papas napotkało go pięć okrętów Kapitana-Bey, które przypadkowo z odnogi Lepanto wypłynęły. Lekki statek Birona ratował się szypką ucieczką, ale wielki przewozowy okręt został wzięty i do Parras zaprowadzony. Zaraz nazaiutrz bryganntyna Angielska udała się z Zante do Patras i żądała wydania zasłonionego banderą Angielską okrętu. Z powszechnem zadziwieniem, iak sądzą przez podstęp iednego Greka, który udawał, iż przed kilku laty uratował życie tego Viceadmirała Tureckiego, dał się Kapitan-Bey uwieść i za niewielkim okupem wydał okręt. Gdy o tem zdarzeniu nadeszła do Stambułu wiadomość, każdy sądził, iż Kapitana-Bey spotka surowa kara. Zamiast tego kazała Porta Angielskiemu tłumaczowi oświadczyć: „ze pochwalila

zupełnie postępek Kapitana-Bey, chociaż nie są iey tayne zamiary i przeznaczenie wyprawy Lorda Biron, i korzysta z ukontentowaniem z tey okazyi, dla przekonania Anglii, iż życzeniu utrzymania przyiacielskich stosunków z zagranicznemi Dworami, chętnie każdy inny wzgląd odsuwa.,,

Lord Biron przyięty wprawdzie został w Missolungi wystrzałami z dział i wielkiemi oznakami radości; z tem wszystkiem wiele okoliczności zapowiada że dobre porozumienie między powstańcami i Anglikami nie będzie długie. Naywięcey utracili u nich przez to wiarę, że udawali iakoby z rozkazu a przynaymniey taynego polecenia rządu swego działali. Z wolna przekonali się powstańcy o fałszu tego twierdzenia i okazuią się względem nich niechętnemi. Maurokordato, który zresztą iest iednym z nayzdatnieyszych mężów, któremi powstańcy poszczycić się mogą, utracił wiele na tem, iż okazał się iawnym stronnikiem ochotników Angielskich. Znaczna liczba zawziętych iego nieprzyiacioł, którzy go z iednego do drugiego punktu Grecyi ścigali, a których wściekłości uszedł tylko przez nadzwyczayną wytrwałość i zręczność, nazywaią go oddawna naczelnikiem zdrayców; nazwisko, którym pospolicie zaszczyconemi bywaią ci, którzy przez pośrednictwo i umiarkowanie pragną ukończenia krwi rozlewu. Mszcząc się teraz nazywaią całe iego stronnictwo rabusiami, twierdząc, że na takie nazwisko zasługuią i czynami swojemi one codziennie ztwierdzaią.

Wśnin w powstałych prowincyiach zwłaszcza w Morei, nie przeważyła się dotąd, ile mamy wiadomość, na żadną stronę z walczących z sobą stronictw. W ogóle oświadczyć możemy, że udzielony pod d. 10 Lutego opis stanu rzeczy był tylko słabym rysem zachodzących tam niedorzeczności. Między innemi z doniesienia Ces: Austryiackiego Konsula, który w miesiącach Grudniu i Styczniu odbył podróż w Lewancie z Smirny przez Hydrę, Spezia, Napoli di Romania, Argos i Korynt do Aten i dokładnie wywiadywał się o wszystkiem, powzięliśmy ważne wyiaśnienia o stanie Grecyi, które przy znaney wierzytelności tego Męża żadney niepodlegaią wątpliwości. Z tego i innych wiary godnych doniesień okazuie się, iż w tey chwili niema właściwego w Grecyi rządu, ale tylko znayduią się poiedynczy ustawicznie o pierwszeństwo walczący pretendendenci, a z pomiędzy tych prawo mocnieyszego przeważa. Senatowi, który stanowić ma pierwszą w kraiu władzę, odmówiono wszelkiego posłuszeństwa, wystawiony nawet był w ostatnich czasach na niebezpieczeństwa i musiał się przenosić z iednego do drugiego mieysca. Nakoniec osiadł w Trypolizzy gdzie Petro-Bey, naczelnik dzikich Mainotów, który poiednawszy się z swoiemi przeciwnikami, uchodzi za umiarkowanego i rzetelnego człowieka, przydał mu straż z 500 ziomków swoich. Tak zwana wykonawcza władza, która rzadko więcey iak z dwoch składa się osób, gdyż reszta w swoich celach przebiega kray, iest rownie niewładną iak Senat, z tą tylko różnicą, iż poiedyncze członki przez osobisty wpływ, gwałty i bogactwa umieią sobie ziednać powagę. Teraz Kolokotroni iest naypotężnieyszym: oparł się zamachom Hydriotów i Speziotow, ktorzy oddawna usiłowali mu wydrzeć Napoli di Romania, i chociaż

uznał potrzebę udania się na inne punkta, oddał iednak dowodztwo w ważney tey twierdzy synowi swemu Pano, wiernemu narzędziu iego tyranii. Przeciw Kolokotroniemu i innym woyskowym dowódcom, którzy czasem w porozumieniu, czasem oddzielnie i z nienawiścią przeciw niemu, ale zawsze na iego sposób postępuią, od iednego do drugiego punktu półwyspu zachodzą przekleństwa. Nie nasycona chciwość tych ludzi, którzy źle nabyte skarby chowaią, a satelitom swoim dozwalaią bez miłosierdzia mieszkańców zdzierać, tak dalece całą massę ludu oburza, iż tylko obawą większych nieszczęść wstrzymuie go od wywarcia przeciw nim zemsty.

Nienawiść powstańców w Morei przeciw dawnym swoim władcom iest taka sama iak na wyspach. Wypadek obu ostatnich kampaniy, opanowanie Napoli i Koryntu, spełzła wyprawa przeciw Missolungi, nieczynność Ottomańskiey flotty, i cały bieg woyny zdaią się oddalać wszelką boiaźń; nadto, gdy od smutnego ustępu Dram-Ali z Argos w r. 1822 żaden Turek na półwyspiu niepostał, a Kapitan Basza w przeszłoroczném swoiem krążeniu na żadną wyspę na Archipelagu nie uderzył, ani zagroził, dziwić się zatem nie należy, iż łatwowierny lud, trudniący się oprócz tego iedynie domowemi swoiemi cierpieniami, mało lęka się zewnętrznego niebezpieczeństwa. Bardzo mała liczba tych, którzy daley widzą, przyznaią, iż dopięcie ich zawodu nie iest ieszcze tak bliskie, iak chwilowy stan rzeczy zdaie się zapowiadać; z tem wszystkiem nachylaiąc uszów masie zdawałoby się, że iuż żadnego Turka do zwalczenia niema! Równie powszechne iak ta pewność, zachodzi także mniemanie, iż obecny stan kraiu i okropna anarchiia, która go pożera, długo bez zupełnego upadku utrzymać się nie mogą. Z tem uczuciem łączy się w wszystkich klassach ludu przekonanie, że ani republikańska, ani federacyyna konstytucyia nie potrafi zaradzić udręczeniom narodu, ale tylko Monarchiczny kształt rządu pod obcem Xciem nie zależącym od żadnego stronnictwa, ani do iego wyniesienia wpływaczem, lepszą przyszłość zapewnić może. Jakkolwiek fantastycznem to życzenie bydź może, które nietylko przy zamkniętych drzwiach, ale nawet na ulicach i publicznych mieyscach słyszeć się daie, uważać go iednak należy iako głos wynikaiący z nagley potrzeby. Nie zgadzaią się wprawdzie na ten głos Kolokotroni, Metaxa, Nikita, Delojani i inni, którzy pragną przez anarchiią wynieść się na udzielnych panów; ale dla innych iest pożądanym, dla wydobycia się z pod ich despotyzmu, i rozchodzi się po wszystkich prowincyiach na północeny stronie między morza. Czyli wyspy, które wcale winnem znayduią się położeniu i demokratyczny duch więcey tam przeważa, nakłonią się kiedy do tego życzenia, zachodzi dotąd wątpliwość.

W krótce zresztą zebrać się ma nowe narodowe Zgromadzenie, od którego wielkich i stanowczych oczekuią kroków. Ale gdy te trudno, iżby się podobać mogły zbroynym prawodawcom i rządcom, zachodzi przeto pytanie, czyli bezbronnym reformatorom, którzy drżą przed sztyletami, nadać zechcą tego rodzaiu pełnomocnictwo.

Tymczasem widok nowey kampanii niezdaie się nikogo mocno zaymować. Wielu nie wierzy, aby nastąpiła, a naypotężnieysi staraią się tylko utrzymać swoie siły, które są izą bydź wystarczaiącemi do oparcia się nieprzyiaciołom, nie myśląc o przyszłości; wielu polega slepo na dotychczasowym szczęściu, na słabości i niezdatności swoich przeciwników. Naynowsze zdarzenia na Negreponte okazały, iak dalece zbywa na porozumieniu względem spólney sprawy. Odysseusz, któremu mimo surowości iego charakteru naznaczyć wypada pierwszą rolę w tey wielkiey traiedyi, umówił się w przeszłey iesieni z Jpsariotami względem opanowania warowni na Negrepont. Do uskutecznienia tego planu, nayniebezpiecznieyszego dla przyszłych działań Porty, należało 4 do 5000 ludzi osadzić przeprawy przez wzgórza Oeta, iżby zapobiedz wtargnieniu Turków z Larissy. Poczyniono wszelkie kroki do otrzymania tey siły z Morei, zwłaszcza, że Morea niebyły na owczas na żadne niebezpieczeństwo wystawioną; lecz na próżno. Odysseusz musiał zatem z około 3000 źle płatnego woyska, które tylko kosztem nieszczęśliwego kraiu przez rabunek i spustoszenia mógł utrzymać, sam szczęścia swoiego tentować. Wylądował w środku Listopada pod Karysto, niemógł iednak przeciw tey twierdzy, która łatwo wziętą bydź mogła, działać, ponieważ panowało w niey morowe powietrze. Postanowił więc uderzyć na główną twierdzę Egribos; lecz Basza czynny i doświadczony żołnierz, potrafił przez zatrudniaiące powstańców potyczki, ściągnąć z Larissy do 1200 ludzi posiłku i zniszczył proiekt Odysseusza. Powstańcy nie opuścili wprawdzie ieszcze Negrepontu, i Odysseusz bawi powiększey części na Jpsariockich okrętach, oczekuiąc pomyślney pory. Główna atoli twierdza ma bydź na 6 miesięcy w wszystkie potrzeby opatrzona, i poki nie będzie w ręku Greków i przeprawy przez Oeta nie będą zamknięte, woysko Tureckie zalać zawsze może Liwadyią. Przybyli na powrót do Aten wychodnie byli niemniey o przyszły los swóy niespokoynemi.

Doniesienie, z którego powyższe wyimki są wyciągnione, nie rozciąga się do stanu rzeczy w zachodnich prowincyiach. Tu panuie sam Maurokordato; lecz iak długo liczni iego nieprzyiaciele dozwolą mu tego panowania, czas okaże. Kolokotroni stoi wprawdzie z 4000 ludzi pod Gastoni, ale do Lutego (iakkolwiek Gazety i listy powstańców donosiły) nie uczynił żadnego kroku do oblężenia Patras. Przeciwnie Maurokordato powierzył Angielskiemu Pułkownikowi Stanhop, iednemu z towarzyszów Lorda Biron, wyprawę przeciw zamkom nad uyściem odnogi (tak zwanem małem Dardanellom.) Stanhop wezwał osady tych zamków do poddania się, i spodziewa się, chociażby wezwanie było daremnem, w krótce one opanować. Była także mowa o wyprawie przeciw Arkarnii i Epirowi. Jakóż dopoki Turcy nie ugruntuią się w tych prowincyach, wszelkie ich działania przeciw powstańcom na lądzie będą niepewne i niebezpieczne. Zdaie się atoli, iż teraźnieysze uzbraiania Porty zmierzaią do bezpośredniego wylądowania do Morei. (*Dostrzegacz Ausrtyiacki.*)

DODATEK DO No. 28. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 7 KWIETNIA 1824 ROKU we ŚRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

Z Gazet Warszawskich Korrespondenta i Kuriera dowiaduię się, iż w Warszawie założony iest Instytut robienia wód mineralnych, co zasługuie na pochwałę, lecz dziwi mnie mocno, iż ten wynalazek przypisuią Panu Struve, który go obiawił dopiero od trzech lat w Drezdnie, kiedy on istniał w Paryżu od lat trzydziestu i utrzymywany przez Pana Paul, o którym znayduie się Rapport w rocznikach Instytutu narodowego francuzkiego, zrobiony przez sławnego Chemika Fourcroi. W zakładzie wód mineralnych Pana Paul kąpali się, Jozefina nim była Cesarzową za czasu Konsulatu, i Ludwik Bonaparte nim był ieszcze Królem hollenderskim. Gdy Kościuszko przyiechał do Paryża z Ameryki ciągle był słabym, Doktorowie paryzcy kazali mu pić wodę Spaską; sprowadzana ze Spa nie była pomocną; Doktor dowiedziawszy się iż piie Spaską naturalną wodę, zalecił mu zmianę, aby odtąd używał sztuczney, robioney w zakładzie Pana Paul. Nie iestem Lekarzem abym wyrokował czyli pomoc tey wody, czyli inne iakie działanie natury przywróciło Kościuszce zdrowie, lecz byłem świadkiem iak piiąc więcey roku tę wodę, zupełną odzyskał czerstwość. Z przyczyn następuiących Chemicy i Doktorowie francuzcy przekładali dla zdrowia ludzkiego wody sztuczne nad naturalne, iż są iednostayne, kiedy odmiany powietrza, słoty przyczyniaią się wiele do przeistoczenia wód naturalnych. Nadto niewiadomo iakich natura używa sposobów, w przygotowaniu wód, a zatem wody mineralne naturalne mogą bydź inne tego roku niż przeszłego, ieżeli natura zmieni swe sposoby, czego doyśdź nie można, tylko przez rozbiór chemiczny. Ekonomiia partykularna osób, wiele także zyskuie przez wody sztuczne, bo w Paryżu butelka wody sprowadzoney ze Spa kosztowała czterdzieści soldów, a robioney u Pana Paul osm soldów.

Jozef Pawli.....

Dnia 5 i 6 Kwietnia 1824 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	13	1	12	—	11	15	10	15
— *Zyta*	7	15	7	—	6	15	6	—
— *Jęczmienia*	5	15	5	—	4	15	—	—
— *Owsa*	4	—	3	19	3	15	—	—
— *Jagieł*	20	—	19	—	18	—	7	—
— *Grochu*	7	15	7	—	6	15	6	—
— *Rzepaku*	22	—	21	—	20	—	19	—

W Gdańsku dnia 26 Marca.

Łaszt 30 Korcy wynoszący

Pszenicy	od Złp.	540	do	720
Żyta	— —	300	—	330.
Jęczmienia	— —	240	—	258.
Owsa	— —	180	—	198
Grochu	— —	330	—	360.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 80 Ciągnieniu dnia 7 Kwietnia r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

30. 80. 55. 59. 82.

Przyszłe 81 Ciągnienie dnia 14 Kwietnia r. b. przypada.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek d. 8 Kwietnia danym będzie przez Spiewaków Włoskich połączonych z Artystami polskiemi po-1wszy raz akt drugi wielkiey Opery komiczney, po wszystkich teatrach zagranicznych z naywiększym upodobaniem, przyimowaney, z muzyką sławnego teraźnieyszego kompozytora Joachima Rossini, pod nazwiskiem: *Italiana in Algeri*, to iest: *Włoszka w Algierze*. Rozpocznie widowisko arcy zabawna Komedyia w 1 akcie z dzieł Moliera, wierszem przez F. Kowalskiego przełożona, pod nazwiskiem: *Wykwintne Panienki*.

W Niedzielę zaś d. 11, dana będzie cała wyż wspomniona Opera: *Włoszka w Algierze*, którą poprzedzi wcale nowa Komedyia w 1 akcie: *Miłość i Taiemnica*.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu, w Senacie Rządzącym, Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego M. Krakowa i Jego Okręgu. Podaie do powszechney wiadomości, iż z mocy Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 17 Lutego r. b. Nru 531 wydaney, odbywać się będzie na dniu 20 Kwietnia r. b. i następnych w Biórze Inspektora Przychodów publiczna licytacyia dzierżawy trzechletniey poczynaiąc od 1go Czerwca r. b. aż do ostatniego Maia 1827 r. wszelkich pomnieyszych Realności Rządowych w Mieście Krakowie i Kazimierzu stoiących. Chęć licytowania maiący złoży vadium w ilości półrocznego czynszu dotąd z realności opłacanego. O innych warunkach każdego czasu bądź u Inspektora Przychodów lub u Kommissarza Targowego dowiedzieć się można, które nadto przed rozpoczęciem się licytacyi odczytane będą. — W Krakowie dnia 29 Marca 1824.

Jan Kanty Bartl.
Gadomski, S. W.

W Kleparzu przy Krakowie na publicznym targu końskim w dniu Wtorkowym 6 Kwietnia r. b. o godzinie 11 przed południem sprzedane zostaną para koni dobrych przez publiczną licytacyią za gotowe pieniądze.

Dnia zaś 9 Kwietnia o godz: 2 po południu przez publiczną licytacyią wydzierżawione zostaną Izba szynkówna. Sklep i in e w Kazimierzu w kamienicy Nr. 124 znayduiące się, a to w Krakowie przy Ulicy Mały Rynek w domu pod Nr. 676. Życzący zadzierżawić ma się zaopatrzyć w Vadium Złpol. 30. —

W Krakowie dnia 17 Marca 1824 r.

Skorczyński, Kom. Sąd.

Pisarz Trybunału Pierwszey Instancyi Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości: iż na mocy Wyroków w Sprawie między JW. Krypinem Hr. Żeleńskim Dziedzicem dóbr Ziemskich, a Sukcessorami Micha-

ła Szewczyka w Trybunale Iwszey Instancyi 26 Września 1823 a w Sądzie Appellacyinym 2 Stycznia 1824 zapadłych, na żądanie JW. Kryspina Hr. Zeleńskiego, Młyn w Piekarach z polem, ogrodem i pastwiskiem, do tegoż Młyna należącemi, dawniey Michała Szewczyka, a teraz pozostałych tegoż Sukcessorów, a między innemi w części małoletniego Kazimierza Szewczyka, którego opiekonem Walenty Szewczyk, a opiekonem przydanym Benedykt Kapusta, włościanie w Piekarach zamieszkali, przez publiczną Licytacyą przedanym będzie. Młyn ten za summę 2000 Złp. przedstanowczo JW. Kryspinowi Hr. Zeleńskiemu przysądzony został, zas do przysądzenia stanowczego tego Młyna w ilości 2000 Złotych polskich oszacowanego, wyznaczony iest Termin na dzień czwaty Maia r. b. 1824 godzinę dziesiątą z rana, a to na Audyencyi Trybunału Pierwszey Instancyi.

Warunki tey Licytacyi są następuiące:

1. Chcący licytować, złoży dziesiątą część ceny szacunkowey 200 Złpol. iako Vadium, które w razie niedopełnienia reszty warunków utraci, i nowa Licytacya na iego koszt i szkodę ogłoszoną będzie; od złożenia Vadium wolni są JW. Zeleński i Walenty Szewczyk.

2. Resztuiący szacunek zostanie przy nabywcy, z obowiązkiem zapłacenia go natychmiast po uskutecznieniu działu ile komu przypadnie, z prowizyą od dnia stanowczego przysądzenia, pod rygorem powtórney licytacyi i wynagrodzenia wszelkich kosztów. — Scheda małoletniego zostaie również przy nabywcy, z obowiązkiem opłacania prowizyi, aż do wielołetności, usamowolnienia, lub postanowienia Rady familiyney.

3. Po zapłaceniu szacunku, nabywca Wyrok dziedzictwa i Possessyą tegoż Młyna natychmiast odbierze.

4. Zaległe Podatki z ceny szacunkowey, późnieysze po dniu Licytacyi do nowego nabywcy należeć będą.

Wzywaią się zarazem wszyscy wierzyciele hipoteczni, i Osoby prawo rzeczowe maiące, aby pod prekluzyą złożyli na tymże wyżey oznaczonym terminie na Audyencyi Trybunału, wszelkie tytuły swych wierzytelności, z wykazem mianych pretensyi. — W Krakowie dnia 23 Marca 1824.

Kuliczkowski, Pisarz.

Dyrekcya Główna Górnicza. Z mocy Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 24 Marca r. b. Nro 390/1188 działaiąc, czyni niniejszym wiadomo, iż w dniu 22 Kwietnia r. b. przez publiczną Licytacyą sprzedana będzie partya Cynku od 2000 do 3000 Centn: wagi teraźnieyszey Polskiey to iest; rachuiąc Cent: po 100 funtów polskich, cena na prætium fisci iest ustanowiona Złp. 23 za Cent: powyższy. Życzących sobie nabycia tey partyi Cynku raczą się w powyższym dniu o godzinie 10 z rana w Biórze Główney Dyrekcyi Górniczey w Kielcach znaydować i w stosowne 10 procentowe vadium zaopatrzyć, inne warunki przed Licytacyą ogłoszone zostaną.

W Kielcach dnia 28 Marca 1824 r.

Dyrektor
Ulman.
Sekretarz Jelny *Zarski* Asses.

PRZEDARZ DOBR w GALICYI.

Dnia 24 Maia 1824 i przez dni 3 następuiących przedawane będzie we Lwowie Kameralne Państwo Nowytarg w Cyrkule Sandeckim położone, tudzież d. 2 Czerwca 1824 i dni następuiących, Państwo Kameralne Gródek o trzy mile od Lwowa położone w 9ciu oddziałach, a mianowicie;

NOWYTARG.

I. Oddział składaią posady Ostrowsko, Dembno, Gronków i Waxmónd. Cena szacunkowa wynosi 24,427 ZR. 37 kr. w mon: kruszcowey. Robryki przychodów są: 4818 dni ciągłych, 996 pieszych, 1304 ZR. 32 3/4 kr. w gotowiznie czynszu gruntowego i innych czynszyków, w gruntach dominikalnych 102 morgów 591 sążni □, korczowisk 537 morg: 530 sążni □ lasu. Dochod z propinacyi.

II. Oddział. Bielka, Groń, Lesznica, Bukowina i Brzegi. Cena szacunkowa 17.858 ZR. 12 kr. w mon: kruszcowey. Rubryki przychodu: 166 1/2 dni ciągłych czworobydlnych, 166 /2 dni ciągłych parobydlnych pańszczyzny, 299 1/2 dni pieszych z kossą, 299 1/2 dni pieszych pańszczyzny prostey, i inne daniny w naturze, 1352 ZR. 43 2/4 kr. czynszu i czynszyków, w gruntach dominikalnych 90 morg. 977 sążni □ korczowisk 4695 morg. 1380 sążni lasu. Dochod z Propinacyi.

III Oddział. Zakopane, Zapsuche, Ratułow, Starobystrze, Międzyczerwona, i Maruszyna. Cena szacunkowa 20120 ZR. 11 kr. Mon. kon. Rubryki przychodu, 297 dni czworobydlnych, 297 parobydlnych panszczyzny ciągłey, 483 dni pieszey panszczyzny z kosą, 483 dni panszczyzny prostey i inne daniny. 3 84 ZR. 1 1/4 kr. czynszu gruntowego, i czynszyków, w gruntach dominikalnych 348 morgów 1045 sążni □ gruntu polanami zwanego, 6339 morg. 549 sązni □ lasu. Dochod z Propinacyi.

GRODEK.

I. Oddział składaią włości Zawidowice, Porzyce, Małkowice, Kiernica, Artyczow, Stoduiki, Czerlany, Zarzkowice, tudzież Osady niemieckie Brandorf. i Ebenau. Cena szacunkowa wynosi 73598 ZR. 9 kr. Mon. krusz. Rubryki przychodu są: Gotowizną czynszów Gruntowych 1778 ZR. 13 kr. Panszczyzny 15366 dni ciągłych parobydlnych i 20252 pieszych, daniny. W gruntach dominikalnych 1143 morg. 897 sążni □ pola ornego, 681 morg. 972 sąż: □ łąk 30 morg. 1092 sąż: pastwisk, 513 morg. 49 sąż stawow, 1990 morg. 59 sążni lasu. Dochód z propinacyi.

II. Oddział Rodatycze i Haliczanów. Cena szacunkowa 41567 ZR 30 kr. Mon. krusz. Rubryki przychodu 10036 dni ciągłych parobydlnych, 8950 dni pieszych pańszczyzny, 558 ZR. 5 2/4 kr. w gotowiznie czynszów i danin. W gruntach dominikalnych 54 morg. 523 sąż: □ stawow 513 morg. 1293 sąż: pola ornego, 38 morg. 1142 sąż: □ łąk 105 morg. 1572 sąż: pastwisk, 2041 morg. 326 sąż: lasu. Dochód z propinacyi.

III. Oddział. Drozdowice, Czuniów, Kamienobrod, Dobrostan, Wola Dobrostańska, tudzież osady: Vorderberg, Burgthal i Wiesenberg. Cena szacunkowa 109730 ZR. 6 kr. Mon: Krusz: Rubryki przychodu 12192 dni parobydlnych panszczyzny ściągłey 14712 dni pieszych, 2742 ZR. /2 kr. czynszów i danin w gotowiznie. W gruntach dominikalnych, 623 morg 583 sąż. □ pola ornego 46 morg 535 sąż. łąk, 48 morg 327 sążni pastwis 1649 morg 260 sąż. stawów 8499 morg 379 sąż. lasu. Prawo propinacyi trzy młyny maiące razem 12 kamieni, cegielnia.

IV. Oddział. Lelechowska i Wereszczyce z Maydanem. Cena szacunkowa 55769 ZR. Mon: Krusz: Rubryki przychodu 3432 dni ciągłach parobydlnych, 5208 pieszych pańszczyzny 1680 ZR. 57 kr. czynszu gruntowego wgotowiznie i daninach w gruntach dominikalnych 53 morg 1425 sąż. □ stawow, 124 morg 601 sąż. łąk 4 morg 1192 sąż. pastwisk, 9250 morg. 942 sąż. lasu Dochód z propinacyi, tartak, młyn i dwie wapiennie.

V. Oddział. Wiszenka wyzna, i niżna, tudzież osada Waldorf. Cena szacunkowa 61377 ZR. 51 kr. Mon: konwen. Rubryki przychodu 9984 dni ciągłych parobydlnych, 19398 dni pieszych pańszczyzny 910 ZR. 11 2/4 kr. cynszów wgotowiznie i daniny drobne. W gruntach dominikalnych 694 morg 628 sąż. □ pola ornego 59 morg 1339 sążni łąk, 27 morg pastwisk 141 morg 1344 sąż. stawow, 7121 morg 1385 sążni lassu. Dochód z propinacyi Maziarina, dwa młyny, cegielnia

VI. Oddział. Starzyska, Wola starzyska, i Kurniki. Cena szacunkowa, 43017 ZR. 4 kr. Mon: Krusz: Rubryki przychodu 11024 dni ciągłych parobydlnych 7932 dni pieszych 160 ZR. 8 kr. czynszów wgotowiznie, i daniny drobne W gruntach dominikalnych 121 morgów 503 sążni pola ornego, 31 morg 489 sąż. łąk 18 morgów 1407 sąż. pastwisk 52 morg 1500 sążni stawów 7031 morgów 1231 sążni lasu. Dochód z propinacyi, trzy młyny.